

**Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого**

кафедра господарського права

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАВО СОТ»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність – 293 «Міжнародне право»

Статус навчальної дисципліни – обов'язкова

Харків 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Право СОТ» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 293 «Міжнародне право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2022. 22 с.

Розробники:

Ю. І. Остапенко, докторка юридичних наук, доцентка, асистентка кафедри господарського права.

Т. І. Швидка, докторка юридичних наук, доцентка кафедри господарського права.

Р.В. Ваксман кандидатка юридичних наук, доцентка, асистентка кафедри господарського права

О. О. Щокіна, кандидатка юридичних наук, старша викладачка кафедри господарського права

Затверджено на засіданні кафедри господарського права
(протокол № 1 від 1 вересня 2022 р.)

Завідувач кафедри – Д. В. Задихайло, доктор юридичних наук,
професор

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	6
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	9
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	12
4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	12
4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.....	13
5. Форми педагогічного контролю й засоби оцінювання результатів навчання	14
6. Критерії оцінювання результатів навчання.....	15
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання.....	16
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	17

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Право СОТ» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародне право» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 293 «Міжнародне право»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,0	Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини» Спеціальність – 293 «Міжнародне право» Рівень освіти – другий (магістерський)	Обов'язкова	Обов'язкова
Кількість модулів – 2		Рік підготовки: 2022	Рік підготовки: 2022
Загальна кількість годин - 120		семестр	семестр
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2–4, самостійної роботи студента - 6–8.		1-3	1- 3
		Лекції	Лекції
		18 год.	6 год.
		Практичні/ семінарські заняття	Практичні /семінарські заняття
		20 год.	4 год.
		Самостійна робота	Самостійна робота
		82 год.	110 год.
	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (залік)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (залік)	

Мета викладання навчальної дисципліни – формування у студентів-бакалаврів цілісної системи знань про: міжнародно-правові основи регулювання міжнародної торгівлі товарами й послугами в контексті сучасних явищ і трендів; правову систему СОТ; зміст угод СОТ, які складають «пакет документів СОТ», ступінь їх застосування у внутрішньому законодавстві членів СОТ, передусім в Україні; стан існуючого міжнародного торговельного правопорядку, недоліки й проблеми його розвитку; доктринальні й нормативні підходи до правового регулювання відносин у системі СОТ, пов'язаних з укладенням, виконанням і виходом із «пакету» договорів СОТ; підготовка

студентів до самостійного інноваційного вирішення професійних завдань, зокрема, складання проєктів звернень до СОТ.

Завдання:

- формування теоретичних знань у сфері права СОТ і розуміння системоутворюючих категорій останнього, а саме щодо загальних положень угод СОТ і відповідних нормативно-правових актів, які регулюють міжнародний торговельний правопорядок;

- привиття навичок тлумачення й застосування норм права СОТ, виявлення й юридичного обґрунтування прецедентів і законодавства в процесі роботи за юридичною спеціальністю;

- набуття студентами умінь чітко висловлювати й відстоювати власну позицію і прийняте рішення за конкретним завданням із права СОТ;

- вироблення у студентів навичок ефективного проведення наукових досліджень;

- формування навичок використання національних і міжнародних джерел інформації при підготовці до практичних занять із права СОТ;

- оволодіння компетентностями, сформованими під час вивчення комплексу дисциплін загальної підготовки, професійної підготовки та вибіркових дисциплін;

- розвиток професійного світосприйняття, завершення професійного самовизначення;

- набуття первинного професійного досвіду, необхідного для «м'якого» входження у професію;

- опанування інструментарієм тестування і правилами його проведення.

1.2. Статус навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми: за вибором студента.

Пререквізити: «Право Європейського Союзу та його система» «Правове регулювання внутрішнього ринку ЄС», «Актуальні проблеми методології наукових досліджень».

Кореквізити: «Міжнародне контрактне право», «Європейське приватне міжнародне право».

Постреквізити: «Міжнародне право інтелектуальної власності», «Корпоративне право та управління ЄС», «Нотаріат та нотаріальні дії консульських установ», «Проблеми правозастосування (професійно-практичні компетентності)».

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН 1.	Демонструвати знання ключових понять, принципів, теорій та доктрин права СОТ, визначати місця права СОТ у системі сучасного міжнародного публічного права
РН 2.	Виявляти знання основних етапів еволюції права СОТ, його основних інститутів, характеризувати сучасний стан та напрями подальшого розвитку міжнародно-правового торговельного співробітництва в контексті глобалізації.
РН 3.	Демонструвати знання специфіки предмета, спеціальних принципів, джерел права СОТ, його системно-структурної будови.
РН 4	Здійснювати критичний аналіз судової та арбітражної практики в справах, які стосуються вирішення міжнародних торговельних спорів стосовно тлумачення й особливостей застосування міжнародно-правових норм у відповідній сфері.
РН 5	Визначати межі правосуб'єктності різних учасників міжнародних торговельних відносин; дискутувати щодо обсягів компетенції юридичних осіб та їх об'єднань, неурядових організацій у міжнародних торговельних правовідносинах.
РН 6	Демонструвати розуміння змісту правового статусу суб'єктів процедури розгляду спорів у СОТ
РН 7	Розкривати особливості міжнародно-правової регламентації співробітництва держав у сфері торгівлі.
РН 8	Характеризувати етапи розвитку, принципи та основні напрями та інституційні механізми міжнародно-правової співпраці у сфері забезпечення торговельної безпеки
РН 9	Виявляти знання основних механізмів, правил і процедур вирішення спорів у міжнародному торговельному праві.
РН 10	Надавати на професійному рівні консультації щодо сутності й способів міжнародно-правового захисту прав та інтересів суб'єктів права СОТ.
РН 11	Характеризувати стратегічні напрями зовнішньополітичної діяльності України в торговельній сфері, результативність співпраці за відповідними спрямуваннями
РН 12	Здійснювати аналіз законодавства України на відповідність нормам права СОТ, формулювати пропозиції стосовно наближення національно-правових актів до відповідного правового доробку

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача

вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою «Міжнародне право», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність до критичного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність виявляти й вирішувати проблеми, що виникають у професійній сфері, формулювати і ставити питання для подальшого їх вирішення.

ЗК 6. Здатність ефективно працювати в міжкультурному середовищі, зокрема розробляти міжнародні проєкти та управляти ними.

ЗК 7. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК 9. Здатність до вирішення проблем інноваційного характеру та до пошуку альтернативних рішень у професійній діяльності.

ЗК 10. Уміння працювати (збирати, отримувати, систематизувати та синтезувати) з різноманітною інформацією, та великими обсягами інформації з різних джерел, аналізувати та критично-конструктивно її оцінювати з урахуванням крос-культурних особливостей суб'єктів міжнародних відносин.

ЗК 11. Здатність використовувати новітні інформаційні та комунікативні технології у професійних цілях.

ЗК 12. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти.

ЗК 15. Здатність розуміти специфіку предметної сфери і професійної діяльності, приймати обґрунтовані, виважені рішення та усвідомлювати їх етичні наслідки.

ЗК 16. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня, з інших галузей знань та видів діяльності, а також здатність працювати в міжнародному фаховому середовищі.

Спеціальних компетентностей:

СК 1. Здатність критично осмислювати проблеми та закономірності функціонування і розвитку міжнародних відносин, визначати тенденції

розвитку світової політики, оцінювати вплив глобальних політичних процесів на національні правові, політичні та економічні системи.

СК 2. Здатність вільно спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово.

СК 3. Здатність самостійно забезпечувати юридичне представництво інтересів фізичних, юридичних осіб чи держави при розгляді справ у національних та міжнародних установах та організувати надання юридичних послуг.

СК 4. Здатність комплексно використовувати вузькоспеціалізовані знання у конкретних сферах регулювання міжнародного публічного права, міжнародного приватного права, європейського права для вирішення прикладних завдань.

СК 7. Здатність представляти інтереси України або фізичних і юридичних осіб у міжнародних судових установах, арбітражах, національних судах іноземних держав.

СК 8. Здатність працювати і представляти інтереси України в міжнародних міжурядових організаціях.

СК 11. Здатність забезпечувати імплементацію міжнародно-правових стандартів в окремі галузі національного законодавства.

СК 12. Здатність здійснювати дослідження та/або запроваджувати інновації у різних галузях та інститутах міжнародного публічного права, міжнародного приватного права, права ЄС.

СК 13. Здатність до формування пропозицій з вдосконалення й налагодження синергії між міжнародним і національним правотворчим і правозастосовним процесами.

СК 14. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці міжнародно-правових явищ та міжнародних відносин з використанням юридичного інструментарію.

СК 16. Здатність працювати з міжнародною документацією (договорами, актами міжнародних організацій та органів, тощо), визначати

їх правову природу, складати проекти й супровідну документацію українською й іноземними мовами.

СК 21. Здатність ефективно комунікувати у міжнародному, мультикультурному середовищі з використанням знань у сфері міжнародного права, європейського права й міжнародних відносин.

Програмних результатів навчання:

ПРН 1. Аналізувати різноаспектні проблеми міжнародно-правового й національно-правового змісту і пропонувати шляхи їх вирішення.

ПРН 4. Розуміти міжнародно-правову ситуацію, прогнозувати її розвиток, фахово і критично оцінювати події та явища зі сфери міжнародних відносин та світової політики, використовуючи юридичний інструментарій.

ПРН 5. Здійснювати юридичне представництво клієнта в національних судах, міжнародних комерційних арбітражах, органах державної влади та місцевого самоврядування.

ПРН 8. Готувати проекти міжнародних договорів й актів національного законодавства, надавати пропозиції з усунення колізій між нормами міжнародного права, а також із приведення норм національного права у відповідність до норм міжнародного права.

ПРН 11. Демонструвати навички спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня, інших галузей знань та видів діяльності, а також здатність працювати в міжнародному, міжкультурному середовищі; організувати і вести переговори.

ПРН 17. Проводити дослідження з міжнародно-правової тематики, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки та презентувати результати дослідження.

ПРН 19. Демонструвати знання еволюції, стану й перспектив розвитку правового регулювання різноманітних сфер міжнародного співробітництва, усвідомлювати наслідки конвергенції правових систем в умовах глобалізації та регіональної інтеграції.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні засади створення і функціонування СОТ

Правопорядок у міжнародній правовій системі: поняття «міжнародна торгова система»; зміст понять «правовий господарський порядок» і «торговий порядок»; особливості міжнародного торгового правопорядку; два боки міжнародного торгового порядку. Принципи міжнародного торгового права.

Історичний розвиток ГАТТ: багатосторонні торговельні переговори. Історичні ідеї національних об'єднань: історичні й теоретичні передумови створення торгових організацій. «Вино та сукно»: закон порівняльних переваг Давида Рікардо. Передісторія створення ГАТТ. Міжнародна організація ГАТТ-1947. Розробка і прийняття Генеральної угоди з тарифів та торгівлі 1947 року. Тимчасове застосування ГАТТ-47. Багатосторонні торговельні переговори: їх основи.

Світова організація торгівлі як міжнародна організація: заснування Світової організації торгівлі: причини створення СОТ, процес. Роль, цілі, функції СОТ. Звільнення від зобов'язань. Структура СОТ: Конференція Міністрів, Генеральна Рада, Секретаріат, ради у рамках СОТ, комітети. Юридичний статус СОТ. Процедура прийняття рішень у СОТ.

Членство у Світовій організації торгівлі. Загальні питання членства. Митна територія як член СОТ. Різний рівень зобов'язань. Процедура вступу до СОТ і процес приєднання. Членство на сучасному етапі.

Україна й СОТ: історія вступу України до СОТ. Пряма дія права СОТ в Україні; нормативно-правове регулювання відносин України й СОТ. Імплементация права СОТ в українське законодавство.

Модуль 2. Основи правового регулювання торговельних відносин у рамках СОТ. Механізм моніторингу торговельної політики та вирішення спорів у рамках СОТ.

Структура права СОТ. Основи класифікації права СОТ:

загальнообов'язкові договори; факультативні договори. Домовленість про лібералізацію, досягнута у рамках СОТ. Гаванська хартія і СОТ. Обов'язок з імплементації права СОТ. Розвиток права СОТ.

Генеральна угода з тарифів та торгівлі. Становлення ГАТТ: раунди переговорів; опрацювання тексту ГАТТ-1947. Недоліки ГАТТ-47; зміни, внесені до ГАТТ-47 у ході Уругвайського раунду. Структура ГАТТ-1994. Загальна характеристика.

Тлумачення права СОТ. Послідовність тлумачення права СОТ. Автентичне тлумачення. Вимога до тлумачення. Контекст. Те, що слід враховувати під час тлумачення поряд із контекстом. Додаткові засоби тлумачення.

Багатосторонні угоди з торгівлі товарами. Угода про застосування ст. VII ГАТТ 1994 року («Кодекс митної вартості»). Угода про передвідвантажувальну інспекцію. Угода про правила визначення походження. Угода про процедури ліцензування імпорту. (*Додаток 1а. Транзит товарів через кордон*).

Антидемпінговий кодекс. Угода про захисні заходи. Угода про технічні бар'єри в торгівлі. Угода про пов'язані з торгівлею інвестиційні заходи (ТРИМС). Угода про субсидії та компенсаційні заходи. (*Додаток 1а. Виробництво товарів та антидемпінгових заходів*)

Угода про застосування санітарних та фітосанітарних заходів. Угода про сільське господарство (*Додаток 1а. Сільськогосподарський аспект*).

Правове регулювання торгівлі послугами (ГАТС). Додаток 1В.

Правове регулювання торговельних аспектів прав інтелектуальної власності в рамках СОТ: Угода по торгових аспектах прав інтелектуальної власності (ТРИПС), Додаток 1С.

Становлення системи вирішення спорів в рамках ГАТТ/СОТ. Загальна характеристика системи вирішення спорів в рамках СОТ: міждержавний характер спорів у рамках СОТ; принцип мирного вирішення спорів і механізм вирішення спорів СОТ. Об'єкт і ціль Домовленості про правила і процедури вирішення спорів. Охоплені угоди.

Загальні правила вирішення спорів (принцип повинного процесу – Due Process).

Процедура вирішення спорів: загальна характеристика звичайних процедур; спеціальні правила додаткових процедур вирішення спорів.

Звичайні процедури. Загальні застосовні процедури. Консультації. Розгляд спорів третейськими судами. Зміст доповіді третейської групи. Апеляція. Юридична сила актів, які застосовуються в рамках механізму вирішення спорів СОТ. Вимоги виконання рішення й рекомендацій Органів вирішення спорів у розумний строк. Спир щодо наявності чи порівнянності з охопленими Угодою заходів, вжитих із метою виконання рекомендацій і рішень органу вирішення спору. Тимчасові заходи, що застосовуються при невиконанні рекомендацій і рішень у розумний строк. Можливості оскаржити припинення поступок в арбітражі.

Спеціальні правила додаткових процедур вирішення спорів. Особливі механізми вирішення спорів. Орган вирішення спорів.

Механізм моніторингу торговельної політики. Цілі й періодичність моніторингу торговельної політики країн – членів СОТ. Орган з моніторингу торговельної політики. Процедура підготовки й проведення засідання з огляду торговельної політики.

4.Обсяг і структура навчальної дисципліни

4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно з розкладом)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Загальні засади створення та функціонування СОТ.				
		Тема 1. Правопорядок у міжнародній правовій системі	14	2	2	10
		Тема 2. Історичний розвиток ГАТТ	14	2	2	10
		Тема 3. Світова організація	18	4	4	10

		торгівлі як міжнародна організація. Членство у Світовій організації торгівлі. Україна і СОТ.				
		<i>Разом</i>	46	8	8	30
		Модуль 2. Основи правового регулювання торгівельних відносин у рамках СОТ. Механізм моніторингу торговельної політики та вирішення спорів у рамках СОТ.				
		Тема 1. Структура права СОТ	12	2	2	10
		Тема 2. Тлумачення права СОТ	10	2	2	10
		Тема 3. Генеральна угода з тарифів та торгівлі	12	2	2	10
		Тема 4. Багатосторонні угоди: з торгівлі товарами, транзиту товарів через кордон, виробництва товарів і антидемпівгових заходів, торгівлі товарами, сільськогосподарський аспект	14	2	2	10
		Тема 5. Правове регулювання торгівельних аспектів прав інтелектуальної власності та торгівлі послугами в рамках СОТ.	14	2	2	10
		Тема 6. Механізм моніторингу торговельної політики та вирішення спорів у рамках СОТ	12	2	2	12
		<i>Разом</i>	74	10	12	52
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	18	20	82

4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно з розкладом)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквиуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Загальні засади створення і функціонування СОТ				
		Тема 1. Правопорядок у міжнародній правовій	14	-	-	14

		системі				
		Тема 2. Історичний розвиток ГАТТ	18	2	2	14
		Тема: 3 Світова організація торгівлі як міжнародна організація. Членство у Світовій організації торгівлі. Україна і СОТ.	14	-	-	14
		<i>Разом</i>	46	2	2	42
		Модуль 2. Основи правового регулювання торгівельних відносин у рамках СОТ. Механізм моніторингу торговельної політики та вирішення спорів у рамках СОТ.				
		Тема 1. Структура права СОТ.	12	-	-	12
		Тема 2. Тлумачення права СОТ	16	-	-	16
		Тема 3. Генеральна угода з тарифів та торгівлі	14	-	-	14
		Тема 4. Багатосторонні угоди: з торгівлі товарами, транзиту товарів через кордон, виробництва товарів і антидемпівгових заходів, торгівлі товарами, сільськогосподарський аспект.	18	2	2	14
		Тема 6. Механізм моніторингу торговельної політики вирішення спорів у рамках СОТ.	14	2	-	12
		<i>Разом</i>	74	4	2	68
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	6	4	110

5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання

Формами контролю знань студентів є поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль знань студентів включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу

навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист есе або реферату за ініціативи студента. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні поточного матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за п'ятибальною шкалою (0, 3, 4, 5); -

контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквиумів.

Впродовж семестру студенти виконують завдання для самостійної роботи (підготовка презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 20 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є залік. Мінімальна кількість балів для отримання заліку – 60.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль					Підсумкова оцінка знань (залік)
Модуль № 1		Модуль № 2		Самостійна робота студентів	
п/з	Тест/контрольна робота/колоквиум	п/з	Тест/контрольна робота/колоквиум		
max 24	max 14	max 30	max 12	max 20	max 100

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Тестування/контрольна робота/колоквіум	Max 14/12	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	6	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Оцінка самостійної роботи студентів	Max 20	Глибоке знання проблем, пов'язаних із темою дослідження. Вільне володіння матеріалом, вміння самостійно й творчо мислити, знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні теоретичні і практичні висновки.
	15	Основні питання висвітлено поверхнево, висновки не мають самостійного характеру.
	Min 0	Основні положення теми висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок, немає висновків, студент слабо володіє матеріалом роботи.
Залік	Max 100	Відмінне володіння матеріалом із дисципліни.
	Min 60	Достатнє засвоєння матеріалу з дисципліни.

7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ

A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перекладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34

*Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної
дисципліни*

Нормативно-правові акти

1. Генеральна угода про тарифи й торгівлю 1994 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_003#Text
2. Угода про сільське господарство. Офіційний портал Верховної ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_005#Text
3. Угода про застосування санітарних і фітосанітарних заходів. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_003#Text
4. Угода про технічні бар'єри в торгівлі. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_008#Text
5. Угода про пов'язані з торгівлею інвестиційні заходи. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_009#Text
6. Угода про застосування статті VII Генеральної угоди з тарифів і торгівлі 1994 року. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_011#Text
7. Угода про передвідвантажувальну інспекцію. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_012#Text

8. Угода про правила визначення походження. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_012#Text
9. Угода про процедури ліцензування імпорту. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_014#Text
10. Угода про субсидії та компенсаційні заходи. Офіційний портал Верховної ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_010#Text
11. Угода про застосування статті VI Генеральної угоди з тарифів і торгівлі 1994 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_010#Text
12. Угода про захисні заходи. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_016#Text
13. Протокол про внесення змін до Марракеської угоди про заснування Світової організації торгівлі. Угода про спрощення процедур торгівлі. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_053/paran2#n2
14. Генеральна угода про торгівлю послугами. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_017#Text
15. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_018#Text
16. Домовленість про правила і процедури вирішення спорів. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_019#Text
17. Механізм огляду торговельної політики. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_020#Text
18. Угода про торгівлю цивільною авіатехнікою. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_051#Text
19. Угода про державні закупівлі. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_050#Text
20. Про заходи, пов'язані зі вступом України до Світової організації торгівлі : Указ Президента України від 17.06.2008р. № 557/2008. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/557/2008#Text>

21. Про делегацію України для участі в переговорах у рамках Світової організації торгівлі : Указ Президента України від 10 жовтня 2018 року № 308/2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/308/2018?lang=ru#Text>

22. Про затвердження плану заходів щодо адаптації української економіки до вимог СОТ : розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.10.2008 № 1381-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1381-2008-%D1%80#Text>

23. Про затвердження плану першочергових заходів щодо виконання зобов'язань України в рамках членства у СОТ : розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 № 1570-р». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1570-2008-%D1%80#Text>

Література

Основна література

1. Ван ден Боше П., Бекетов С. Вступ до права Світової організації торгівлі. Київ. Ін Юре. 2011. 100 с.

2. Крупчана О.Д., Білоусова Ю. В. Коментар законодавства про Світову організацію торгівлі. Київ : Професіонал, 2011. 488 с.

3. Мартинов А. Ю. Світова організація торгівлі. Енциклопедія історії України : у 10 т. Київ : Наук. думка, 2012. Т. 9. 478 с.

4. Осика С. Г., Бакалінська О. О., Пятницький В. Т. Право Світової організації торгівлі – стрижень міжнародного торговельно-економічного права : навч. посібник : у 3-х т. Київ. Київ. нац. торг.-екон. ун-т. 2019. 596 с.

5. Осика С. Г., Пятницький В.Т. Світова організація торгівлі. Київ : «К.І.С.», 2005. 514 с.

6. Остапенко Ю. І. Механізм розгляду спорів у рамках СОТ. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. №10. URL: http://sej.org.ua/11_2022/71.pdf.

7. Остапенко Ю. І. Право СОТ. Право. Харків, 2021. 192 с.

8. Чибісов Д. М. Процедура вирішення спорів в рамках Світової організації торгівлі: теорія і практика. Одеса, 2011. Вип. 42. 352 с.

9. Швайка Л.А. Державне регулювання економіки: підручник. Київ : Знання, 2008. 462 с.

Додаткова література

1. Безверха І. А. Ключові інструменти комерційної дипломатії в рамках Формування ринкової економіки. 2011. № 26. С. 14–24.

2. Бугрій М. Г., Ус І. В. Участь України в СОТ: гео економічний погляд на здобутки та перспективи. *Стратегічні пріоритети*. 2011. № 2 (19). С. 91–97.

3. Галушка З. І., Поченчук Г. М., Бойда С. В., Заволічна Т. Р., Сторощук Б. Д., Кузьмук І. Я. Економіка: практикум з економічної теорії, історії економіки та економічної думки, мікро- та макроекономіки. За ред. З. І. Галушки, Г. М. Поченчук. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т. Ю. Федьковича. 2022. 368 с.

4. Карпінська Н. Принцип наукового обґрунтування в разі застосування санітарних і фітосанітарних заходів: вимоги СОТ та ЄС. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 1. С. 100-107. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2021/1/18.pdf>.

5. Киричук А.С., Мамедова О.Ю. Правове регулювання міжнародних відносин України та СОТ. *Економіка і суспільство*. 2017. № 13. С.83–88.

6. Клименко І. В., Ус І. В. Окремі аспекти використання механізмів СОТ для захисту інтересів національних товаровиробників. *Стратегія розвитку України (економіка, соціологія, право)*. 2014. № 1. С. 86-93.

7. Комарницький Д. С. Організаційно-правові засади співробітництва України та Світової організації торгівлі у сфері експортної діяльності. *Юридичний бюлетень*. 2019. № 11. Ч. 1. С. 167–173.

8. Кривенко Н. В. Міжнародна економічна інтеграція та СОТ. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2018. № 2. С. 43–54.

9. Купчення Л. І. Оновлення права СОТ та забезпечення права на міжнародний порядок: сучасний дискус. Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство». 2022. С. 339-343. URL: <http://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2022/07/65.pdf>.

10. Модернізація Світової організації торгівлі під впливом глобальних викликів : аналіт. доп. / [І. Веремій, Н. Гавриленко, І. Ус, Г. Широкий]; за заг. ред. М. Паламарчука, Р. Юлдашева. Наук. електрон. вид. Київ: НІСД, 2022. 51 с. URL: <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2022.14>.

11. Олефір А. Правове регулювання інтелектуальної власності й інноваційних відносин в Угоді про асоціацію України з ЄС. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2014. №5. С. 79–94.

12. Результати Уругвайського раунду багатосторонніх торговельних переговорів: Тексти офіційних документів. Київ : Вимір, 1998. 520 с.

13. Скринька Д.В. Інституційна структура та ефективність функціонування Світової Організації Торгівлі. *Актуальні проблеми політики*. 2012. № 46. С. 82–89.

14. Столярчук Я. М. Роль СОТ у глобальній універсалізації правових норм захисту інтелектуальної власності. *Економіка і суспільство*. 2017. №1. С. 29–33.

15. Тананайко Т. С. Проблеми та механізми ефективності функціонування СОТ. *ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»*. 2018. С. 112–128.

16. Ус І. В. Вплив економічних суперечностей між країнами – учасницями СОТ на інституційний розвиток цієї організації. *Актуальні проблеми економіки*. 2007. № 7 (73). С. 16–25.

17. Ус І. В. Інституційні бар'єри на шляху України до СОТ. *Актуальні проблеми економіки*. 2006. № 9 (63). С. 146-151.

18. Ус І. В. Основні проблемні питання Доха-раунду СОТ. *Актуальні проблеми економіки*. 2008. № 6 (84). С. 51–63.

19. Ус І. В. Стратегія забезпечення економічних інтересів України в умовах трансформації СОТ. Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Київ. 2019. С. 240

20. Ус І. В. Перспективи розширення сфер діяльності СОТ. *Актуальні проблеми економіки*. 2007. № 8 (74). С. 64–71.

21. Ус І. В. Політико-економічні бар'єри на шляху приєднання до СОТ країн Збірник наукових праць. Київ : Ін-т світ. економіки і міжнар. відносин НАН України, 2006. Вип. 51. С. 74–88.

22. Ус І. В. Торговельна політика країн та її роль в подоланні глобальної продовольчої кризи. *Стратегія розвитку України (економіка, соціологія, право)*. 2011. № 1. С. 189–192.

23. Olia Kanevskaia, WTO Rules for Trade with Disputed Territories, *Journal of International Economic Law*, 2023;, jgad015, <https://doi.org/10.1093/jiel/jgad015>.

Інтернет-ресурси:

Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL:
<http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України. URL:
<http://www.president.gov.ua>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України . URL:
<http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Верховного Суду. URL:
https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Конституційного Суду України . URL:
<https://ccu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України . URL:
<https://minjust.gov.ua/>

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс
кафедри господарського права. URL:
<https://library.nlu.edu.ua/senmk/item/2361-denna-forma-navchannya-2361.html>